

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X.**, narozený dne X
zastoupený zákonným zástupcem JUDr. X. X., nar. X
oba trvale bytem X
doručovací adresa X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2022, č.j. MPSV-2022/114046-911

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 1. 7. 2022 č.j. MPSV-2022/114046-911 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 1. 7. 2022, č. j. MPSV-2022/114046-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 2. 3. 2022, č. j. 10049/2022/AAE (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“). Prvostupňovým rozhodnutím bylo dle ust. § 7 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

jen „zákon č. 108/2006 Sb.“) rozhodnuto na základě žádosti podané dne 4. 8. 2021 tak, že žalobci se nepřiznává příspěvek na péči. V odůvodnění správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce nelze podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, protože z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (dále jen „DNZS“) nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled alespoň ve třech oblastech základních životních potřeb posuzovaných podle ust. § 9 zákona č. 108/2006 Sb.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce prvostupňovému rozhodnutí vytýkal závěr, že žalobce nepotřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc nebo dohled v žádné oblasti základních životních potřeb, když přitom dle prvostupňového posudku žalobce potřeboval pomoc při potřebách komunikace a osobní aktivity, správní orgán I. stupně se tedy s tímto posudkem vůbec neseznámil.
3. Správní orgán I. stupně nedodržel lhůtu dle § 71 správního řádu, když nahlížení do podkladů proběhlo dne 13. 12. 2021 a do vydání rozhodnutí dne 2. 3. 2022 uplynulo více než 60 dnů.
4. Poukazoval na to, že dle záznamu ze sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021 žalobce neřeší při oblékání rub a líc, což prvostupňový posudek, ani správní orgán I. stupně nijak nezohlednili, byť k tomu byli povinni dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Z toho plyne, že žalobce vedle základních životních potřeb komunikace a osobní aktivity nezvládá ani potřebu oblékání a obouvnání.
5. Namítal, že žalobce jako posuzovaná osoba nebyl pozván k osobnímu vyšetření ani při vypracování prvostupňového posudku, ani posudku v odvolacím řízení, což je v rozporu s judikaturou, např. rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2011, č.j. 4 Ads 82/2011-44 či ze dne 28.4. 2017 č.j. 5 Ads 80/2016-22.
6. K napadenému rozhodnutí uvedl, že žalovaný dostatečně nezohlednil nové skutečnosti, které ve věci nastaly po vydání prvostupňového rozhodnutí, z lékařské zprávy ze dne 7. 3. 2022 vypracované MUDr. Z. V. vyplývá, že žalobce má zjištěnou a prokázanou X intoleranci, degradace X je výrazně snížena, žalobci bylo doporučeno používání X a X léčba, žalobce tak potřebuje pomoc i při základních životních potřebách stravování a péče o zdraví.
7. Žalovaný se nevypořádal ani s nesprávnostmi postupu správního orgánu I. stupně, které žalobce rovněž specifikoval v odvolání, žalovaný fakticky jen vychází z odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, s odvoláním žalobce se vůbec nevypořádal.
8. Žalovaný rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, posudek ze dne 9. 6. 2022 byl vypracován tzv. od stolu, bez osobního vyšetření žalobce, bez důkladného zhodnocení potřeby žalobce pomoci při dalších životních potřebách, zejména při komunikaci a osobních aktivitách.
9. Žalovaný nezohlednil rozpory mezi záznamem ze sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021, posudkem ze dne 22. 11. 2021 a posudkem ze dne 9. 6. 2022, tuto skutečnost pouze zmiňuje na str. 5 napadeného rozhodnutí, aniž by se uvedeným rozporem zabýval a vyřešil jej.
10. Posuzování stupně závislosti žalobce nebylo v rámci posudkového hodnocení dostatečně přesvědčivé a objektivní, žalovaný své úvahy nezdůvodnil podle hledisek v ust. § 2 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „Vyhláška“), v napadeném rozhodnutí měl výstižněji zdůvodnit posudková kritéria, k čemuž bylo třeba přistoupit k osobnímu vyšetření žalobce, o což bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

žalobcem žádáno, a to v písemné omluvě za nepřítomnost u jednání PK MPSV stanovené na den 8. 6. 2022, avšak této žádosti nebylo vyhověno; žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014 – 28.

11. Závěr žalovaného, že zákon č. 108/2006 Sb. vyžaduje pro případné přiznání stupně závislosti neschopnost zvládání základních životních potřeb v přijatelném standardu, nemá oporu v provedeném dokazování, navíc je takový zúžený pohled v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Výrok žalovaného, že *nezpochybňuje nepříznivý zdravotní stav účastníka řízení a potíže, které z tohoto stavu vyplývají, ale posudková kritéria pro přiznání příspěvku na péči v daném období splněna nebyla*, není podložen relevantními důkazy, napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné a vnitřně rozporné, žalovaný se tímto konstatováním brání své odpovědnosti za řádné přezkoumání všech relevantních podkladů ve věci.
12. Závěr uvedený v posudku ze dne 9. 6. 2022, že případný dohled či dopomoc dospělé osoby byly přiměřené věku žalobce, není jakkoli relevantně a průkazně podložen, zejména nebylo přistoupeno k osobnímu vyšetření žalobce. Závěry posudku ze dne 9. 6. 2022 vůbec nekorespondují s tvrzením žalobce o jeho problémech, ani nekorelují se zjištěním v rámci proběhlého sociálního šetření, tyto závěry jsou zcela obecné, že by je bylo možné užít na posouzení jakékoliv jiné osoby, v žádném případě nehodnotí životní situaci a zdravotní potíže žalobce, posudková komise učinila posudkový závěr, aniž by jej podrobněji rozvedla s odkazem na příslušné lékařské zprávy a náležitě odůvodnila, posudek nelze považovat za přesvědčivý a úplný.
13. Napadené rozhodnutí i posudek ze dne 9. 6. 2022 jsou nepřezkoumatelné, je nutné výstižněji zdůvodnit posudková kritéria vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby žalobce, k čemuž bude třeba vlastní vyšetření žalobce. Žalobce odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“), a to ze dne 30. 4. 2020, č. j. 34 A 28/2017 – 32, ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53, ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013 – 22 a ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016 – 25. Ačkoliv není vyšetření posuzované osoby zákonnou podmínkou, mělo by to být pravidlem, obzvláště za situace, kdy existují určité nedostatky v posouzení zdravotního stavu a posouzení schopností ovlivňujících zvládání základních životních potřeb, jako v případě žalobce, osobní vyšetření žalobce by bylo způsobilé tyto pochybnosti vyvrátit, viz také rozsudek NSS ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25.
14. Navrhl, aby napadené i prvostupňové rozhodnutí byla zrušena, aby byla věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení a aby byl žalovaný povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný uvedl, že zdravotní stav žalobce byl ve správním řízení posouzen tak, že žalobce nezvládá dvě základní životní potřeby, a to komunikaci a osobní aktivity, a není tak ve smyslu ust. § 8 zákona č. 108/2006 Sb. osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby. V odvolacím řízení byl zdravotní stav posouzen na základě zdravotní dokumentace, žalobce byl k jednání pozván, ale z jednání se omluvil, posudková komise pak vyhodnotila, že zdravotní dokumentace je dostačující pro posouzení zdravotního stavu žalobce bez nutnosti osobního vyšetření. Dominujícím postižením žalobce je kombinovaná porucha X (X), dokumentována je porucha X a X (X). U žalobce není přítomna porucha nosného a

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

pohybového aparátu, hybnost končetin není omezena, jemná motorika je zachována, žalobce nemá smyslové postižení závažného charakteru, duševní kompetence jsou přiměřené věku, pro poruchu vývoje řeči, kdy přetrvává problém s porozuměním složitějších pokynů a srozumitelnost řeči je snížena, byla žalobci uznána potřeba komunikace a osobních aktivit.

16. K námitce nezvládání základní životní potřeby stravování z důvodu X intolerance uvedl, že komise při posouzení této okolnosti dospěla k závěru, že žalobce má dostatečný věk i rozumové schopnosti, aby byl schopen takovou dietu dodržovat, takové odůvodnění měl žalovaný za dostačující, z hlediska zdravotního stavu (dostatečné duševní kompetence) není důvod, aby žalobce doporučenou dietu nezvládal, případně po přiměřené edukaci a zácvičku přiměřeně jeho věku, dohled pečujících osob nad vhodnou stravou nelze považovat za péči mimořádnou, nárazové nedodržení dietních opatření lze kompenzovat vhodnými doplňky stravy, jejichž užívání bylo žalobci rovněž doporučeno (X).
17. K námitce nezvládání potřeby péče o zdraví uvedl, že žalobce neuvádí konkrétní okolnosti, proč by tato potřeba neměla být zvládána; dle sdělení v sociálním šetření neužívá léky, jen doplňky stravy a vitamíny, které mu podává matka, navštěvuje logopedii. Ani jedna z těchto okolností není mimořádnou péčí, pro kterou by neměla být zvládána potřeba péče o zdraví, žádné mimořádné či ošetrovatelské výkony nejsou u žalobce indikovány. K přivolání pomoci a rozpoznání problému má přiměřené duševní kompetence s ohledem na věk, oproti zdravému dítěti shodného věku mu v této oblasti není poskytována mimořádná péče. Na tomto závěru nemění nic ani doporučené užívání doplňku stravy X, který přispívá k lepšímu trávení X ve střevě v souvislosti se zjištěnou intolerancí X.
18. K nezvládání potřeby oblékání a obouvání, když žalobce nerozezná rub a líc, žalovaný uvedl, že žalobce ve věku X let s normálními duševními schopnostmi a dostatečnou hybností z medicínského hlediska je schopen samostatně si vybrat oblečení a rozeznat rub a líc přiměřeně věku, jeho postižení ho v tomto ohledu nijak nelimituje, pokud dané nezvládá (což není výslovně tvrzeno – namítáno je „neřeší“ rub a líc), není to v příčinné souvislosti s jeho zdravotním stavem.
19. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

20. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 4. 8. 2021 žádost o příspěvek na péči.
21. Dne 24. 8. 2021 bylo u žalobce provedeno sociální šetření. V záznamu bylo konstatováno ohledně stravování, že potraviny pozná, sám si otevře potraviny, které jdou dobře otevřít, sám se nají, napije, ale protože je roztěkaný, musí se hlídat a připomínat, aby se najedl, napil (zapomene, nevšimne si, apod.), jídlo a pití přenesl. K oblékání a obouvání je uvedeno, že prádlo mu chystá matka, sám si nezvládne nachystat vhodné oblečení s ohledem na počasí a situaci, sám se obleče, ale je nutná kontrola, neřeší rub a líc, sám si obuje boty. K péči o zdraví je uvedeno, že matka žalobci podává doplňky stravy a vitamíny (X), navštěvuje logopedii, trénují doma. Sociální šetření bylo provedeno za účasti žalobce, jeho otce i matky.
22. Posudek o zdravotním stavu ze dne 22. 11. 2021 vycházel ze zdravotnické dokumentace MUDr. D. L., praktické lékařky, ze dne 1. 11. 2021, a dále z nálezů odborných lékařů, MUDr. K. P., neurologie, ze dne 1. 9. 2021, MUDr. M. H., foniatrie, ze dne 8. 4. 2021, a z výsledků sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021. Dle posudku je rozhodující příčinou

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

DNZS u žalobce kombinovaná vývojová porucha X – X, X, X, X, X, X, porucha X, vadné X, X, X. Dopad DNZS na schopnost samostatně zvládat základní životní potřeby je dokladován v lékařské zprávě oddělení neuropsychiatrie ze dne 1. 9. 2021, dle které je obj. hoch lucidní, spolupracuje, orient., amening., HKK, DKK rr sym., bez parez, stoj a chůze přim., páteř fyziologická; dle foniatra ze dne 8. 4. 2021 stran řeči reaguje adekvátně, rychle na rozvitě věty, v konverzaci bez nápadných problémů, orientuje se i dle pádových otázek, P-L orient. dobré, mluví v rozvitých větách i souvětích, bez dysgramatismů, dominuje snížená srozumitelnost řeči, slovní zásoba je bohatá, píše levou rukou, písmo je méně úhledné, dle foniatra je patrné postupné zlepšování výkonů. Projevy X jsou mírné, zejména porucha X, v doporučení sledování odb. amb. Dle záznamu ze sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021 žalobce netrpí pohybovým omezením, komunikace je mírně ztížena, někdy je hůře rozumět, ale komunikuje v celých větách, diskutuje s kamarády, je schopen sám se najíst a napít, vaření stravy a dohled nad dodržováním stravovacího režimu je přiměřený věku, oděv chystá matka, dohled nad výběrem je přiměřený věku, ranní hygienu sám provede, při celk. hygieně dohled pečující osoby přim. věku, je kontinentní, schopen provést očistu po potřebě, léky nebere, matka podává vitamíny, zvláštní léčebný režim nevyžaduje, během dne hraje hry na PC, chodí na skautské tábory, točí videa, chodí do X. třídy ZŠ s asistentem. Dle posudkové lékařky celkem nezvládá dvě základní životní potřeby, a to komunikace a osobní aktivity. Nejde o osobu, která by dle ust. § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. byla považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, jde o osobu do 18 let věku, která nesplňuje zdravotní podmínky pro uznání stupně závislosti, DNZS nevede k neschopnosti zvládat alespoň 3 základní životní potřeby.

23. Dle protokolu ze dne 13. 12. 2021 se zákonný zástupce žalobce seznámil s podklady pro rozhodnutí, se zdravotním posudkem ze dne 22. 11. 2021 nesouhlasil a uvedl, že podá odvolání. Námitky do vydání rozhodnutí nepodal.
24. V prvostupňovém rozhodnutí ze dne 2. 3. 2022 správní orgán I. stupně žalobci příspěvek na péči nepřiznal, a to z důvodu, že jej nelze dle ust. § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby, protože z důvodu DNZS nepotřebuje každodenní pomoc nebo dohled alespoň ve třech oblastech základních životních potřeb dle ust. § 9 zákona č. 108/2006 Sb. Správní orgán I. stupně odkázal na posudek ze dne 22. 11. 2021, dle kterého žalobce z důvodu DNZS nepotřebuje pomoc nebo dohled v žádné oblasti základních životních potřeb, a na sociální šetření ze dne 24. 8. 2021, k němuž nic bližšího neuvedl. K posudku ze dne 22. 11. 2021 dále uvedl, že jsou v něm vypořádány všechny rozhodné skutečnosti a splňuje i požadavek na jednoznačnost a přesvědčivost, když obsahuje náležité a vyčerpávající zdůvodnění posudkových závěrů, posudková lékařka vyhodnotila konkrétní situaci ve vztahu ke zdravotnímu stavu a funkčním schopnostem, které jsou v daném případě určitým způsobem ustálené. Na základě toho byl spolehlivě zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, posudková lékařka se posudkově medicínsky vyrovnala a zdůvodnila všechny posudkově významné údaje shromážděné v podkladové dokumentaci žalobce.
25. Žalobce podal dne 28. 3. 2021 proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, kde odkázal na lékařskou zprávu ze dne 7. 3. 2022 vypracovanou MUDr. Z. V., z níž vyplývá, že žalobce má zjištěnou a prokázanou X intoleranci, degradace X je výrazně snížena, je doporučováno používání X a X dieta. Na základě toho se dle žalobce výrazně změnil i okruh životních potřeb, které nezvládá, a to o stravování a péče o zdraví. Vytýkal prvostupňovému rozhodnutí jeho závěr, že žalobce nepotřebuje pomoc nebo dohled v žádné oblasti

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

základních životních potřeb, ačkoliv dle posudku ze dne 22. 11. 2021 žalobce potřebuje pomoc při základní životní potřebě komunikace a osobní aktivity, správní orgán též nedodržel lhůtu dle ust. § 71 správního řádu, když od nahlížení do podkladů pro rozhodnutí dne 13. 12. 2021 až do vydání prvostupňového rozhodnutí dne 2. 3. 2022 uplynulo více než 60 dní. Ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021 vyplývá, že žalobce neřeší při oblékání rub a líc, tato skutečnost nebyla správním orgánem I. stupně zohledněna, ačkoliv dle ust. § 9 zákona č. 108/2006 Sb. a písm. e) bodu 2 přílohy č. 1 k Vyhlášce platí, že při oblékání a obouvání je nutno mj. rozeznat rub i líc oblečení a správně je vrstvit, přičemž pokud osoba není schopna plnit byť jen jednu z takto vymezených aktivit, tak životní potřebu dle Vyhlášky a judikatury Nejvyššího správního soudu nezvládá, viz rozsudky NSS ze dne 25. 2. 2015, č. j. 68 Ads 156/2014 – 28 a ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014 – 37. Kromě základních životních potřeb stravování, péče o zdraví, komunikace a osobní aktivity tak žalobce nezvládá ani základní životní potřebu oblékání a obouvání. Žalobce nebyl pozván k vypracování posudku ze dne 22. 11. 2021, což je v přímém rozporu s ustálenou judikaturou NSS. Na základě toho nemohlo být ani objektivně zjištěno, zda žalobce nepotřebuje z důvodu DNZS pomoc při dalších životních potřebách. Při vypracování posudku ze dne 22. 11. 2021 tak nebyly vzaty v úvahu veškeré relevantní podklady, zejména informace ze záznamu ze sociálního šetření, a tyto podklady nebyly přezkoumány za osobní účasti žalobce či jeho zákonného zástupce. Požadoval, aby mu byl od 4. 8. 2021 do 6. 3. 2022 přiznán stupeň závislosti I (lehká závislost) pro nezvládání základní životní potřeby komunikace, oblékání a obouvání, a osobní aktivity, a od 7. 3. 2022 stupeň II (středně těžká závislost) pro nezvládání základní životní potřeby komunikace, stravování, oblékání a obouvání, péče o zdraví, a osobní aktivity. K odvolání byla přiložena lékařská zpráva MUDr. Z. V. ze dne 7. 3. 2022, dle které byla u žalobce prokázána X intolerance i funkční vyšetření degradace X, X 7,3 – Uúml – sníženo, degradace X – 4 % - výrazně sníženo – norma 26 – 100 %, byla doporučena X dieta a X.

26. V odvolacím řízení byl vypracován posudek PK MPSV ze dne 8. 6. 2022 č.j. X (dále jen „posudek PK MPSV“) k posouzení stupně závislosti žalobce, žalobce byl na jednání komise pozván dopisem ze dne 9. 5. 2022, z jednání se omluvil, PK MPSV vyhodnotila, že dokumentace byla dostatečná k projednání bez přítomnosti žalobce. Komise vyšla z posudkového spisu PSSZ Praha 5 (LPS V), spisu odvolacího orgánu, lékařských nálezů (MUDr. Z. V., alergologie a klinická imunologie, ze dne 7. 3. 2022, MUDr. M. H., foniatrie, ze dne 5. 4. 2022, MUDr. K. P., dětská neurologie, ze dne 1. 9. 2021) a ze sociálního šetření ze dne 24. 8. 2021. V souhrnu diagnóz je uvedena kombinovaná vývojová porucha X – X (opožděný vývoj X), X (porucha X), X (porucha X), X (porucha X), X (snížené X), X, porucha X, vadné X, X (X) a X. Dle posudkového zhodnocení byly u žalobce dominující obtíže dané kombinovanou vývojovou poruchou X, dokumentován byl opožděný vývoj X, porucha X, trpěl poruchami X s X, byl léčen a sledován i pro další onemocnění a stavy dle souhrnu diagnóz. Jak plynulo z podkladové dokumentace, žalobce by schopen samostatné chůze bez opěrných pomůcek, nebyly dokumentovány paretické projevy či svalové atrofie, hybnost končetin byla bez omezení, nebylo dokumentováno posudkově významné omezení hybnosti v kloubech, kloubní deformity a otoky kloubů, jemná motorika byla zachována. Žalobce byl orientovaný osobou, místem, časem i situací, paměť byla přiměřená věku, intelekt v normě. Nebylo dokumentováno posudkově významné postižení zraku či sluchu podstatně omezující komunikaci či orientaci. Byl sledován pro opožděný vývoj X a kombinovanou vývojovou poruchu X. Dle lékařské zprávy z foniatrie z 4/2021 vývoj řeči pokračoval dobře, velmi dobře se rozšiřovala slovní zásoba, srozumitelnost řeči byla stále

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

snížena, problémy s porozuměním byly u složitějších a delších pokynů a u písemných pokynů, při vyšetření postupně narůstal psychomotorický neklid a instabilita pozornosti, byl patrný blízký nástup únavy. Komise shledala, že žalobce byl schopen se sám najíst a napít, byl schopen jídlo sám naservírovat i naporcovat. Dle podkladové dokumentace mu byla doporučena X dieta (tedy vyvarování se potravin s vysokým obsahem X jako jsou především X), vzhledem k věku žalobce, přiměřeným duševním kompetencím a obecné dostupnosti čerstvých potravin vhodných k této dietě nebyl shledán důvod danou skutečností považovat za překážku v samostatném zvládnutí dané základní životní potřeby žalobcem. Komise též konstatovala, že žalobce byl schopen sám se obléci i obout, úměrně svému věku zvládal zvolit oblečení přiměřené okolnostem, zvládal správně vrstvit, rub a líc oděvu – dle záznamu ze sociálního šetření – neřešil, dohled a kontrolu prováděla pečující osoba. Běžnou i celkovou tělesnou hygienu žalobce zvládal, dle záznamu ze sociálního šetření ji prováděl na pokyn. Výkon fyziologické potřeby zvládal samostatně, i následnou očistu. Žalobce navštěvoval logopeda, trénoval doma s matkou, chronickou medikaci připravovala a užití kontrolovala pečující osoba, z dokumentace neplynul důvod, pro který by posuzovaný nebyl schopen rozpoznat zdravotní problém a následně přivolat pomoc. Žalobce měl řadu osobních aktivit, rád hrál hry na PC, rád si hrál na vojáky, měl rád dějepis, bavilo ho natáčet videa, byl přihlášen na florbal, navštěvoval X. třídu ZŠ, měl jedničky a dvojky, měl individuální vzdělávací plán, ve třídě byl asistent pedagoga, potíže mu činila výuka cizích jazyků. Byl v kontaktu s vrstevníky ve škole a ve skautském oddíle. Žil s rodiči a měl mladší sestru. Posudková komise MPSV shodně s prvostupňovým posudkem vyhodnotila jako samostatně nezvládané základní životní potřeby komunikace a osobní aktivity. S ohledem na doložený zdravotní stav žalobce nebyl shledán důvod, který by vedl ke zvlášť těžkému funkčnímu postižení nebo úplné funkční ztrátě, která by opodstatňovala potřebu mimořádné péče či dohledu při zvládnutí ostatních základních životních potřeb; případný dohled či dopomoc dospělé osoby byly přiměřené věku žalobce. Komise uvedla, že výsledek jejího posouzení byl v souladu s doloženými lékařskými nálezy, dle údajů ze sociálního šetření žalobce nezvládal samostatně řadu ze základních životních potřeb a potřeboval dopomoc při mnoha činnostech, což však bylo v rozporu s výstupy z odborných lékařských vyšetření; při posouzení byly preferovány odborné lékařské nálezy objektivně popisující úroveň funkčního postižení žalobce. Komise uvedla, že se vypořádala s odvolacími námitkami. K datu vydání prvostupňového rozhodnutí nešlo o osobu do 18 let věku, která se podle § 8 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, z důvodu DNZS vyžadovala každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, nebyla však neschopna zvládat aspoň tři základní životní potřeby, tento stav byl i od 4. 8. 2021.

27. Zákonnému zástupci žalobce byl spolu s přípisem ze dne 15. 6. 2022 zaslán posudek PK MPSV a byla mu dána možnost písemně se vyjádřit do 5 dnů ode dne doručení přípisu.
28. V napadeném rozhodnutí ze dne 1. 7. 2022 žalovaný odkázal na ust. § 9, § 10 a § 25 zákona č. 108/2006 Sb., vyšel z povinného podkladu pro rozhodnutí, tj. z posudku PK MPSV ze dne 8. 6. 2022, podrobně z něj citoval. Konstatoval, že posudek PK MPSV byl zpracován v řádném složení, k verifikaci rozsahu zdravotního postižení žalobce byla prostudována zdravotní dokumentace, při vypracování posudku vycházela komise též z výsledku provedeného sociálního šetření, posouzení proběhlo v nepřítomnosti žalobce na základě dostatečné a úplné podkladové dokumentace, námitky uvedené v odvolání byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu s dopadem na sebeobslužné schopnosti žalobce, posudek PK MPSV se shoduje s posudkem ze dne 22. 11. 2021. Uvedl, že prvostupňové rozhodnutí nekoresponduje s posudkem ze dne 22. 11. 2021, neboť dle

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

tohoto posudku žalobce není schopen zvládat dvě základní životní potřeby, a to komunikace a osobní aktivity. Konstatoval, že stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, ale musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 Vyhlášky, není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení, ale jeho funkční dopad na schopnost zvládat základní životní potřeby, k tomu uvedl, co se považuje za neschopnost zvládání základní životní potřeby, a dodal, že při hodnocení u osob do 18 let věku se přihlíží také k věkovým standardům psychomotorického vývoje dítěte, podle kterých se hodnotí, kdy se z fyziologických důvodů předpokládá zvládání základní životní potřeby a co se považuje za jejich nezvládání, při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje, což znamená, že neschopnost zvládnout některou aktivitu v určité základní životní potřebě z důvodu nízkého věku a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje se nepovažuje za neschopnost zvládat základní životní potřebu. K námitkám týkajícím se zdravotního stavu uvedl, že při absenci posudkově medicínského vzdělání není v kompetenci žalovaného kriticky hodnotit soulad či nesoulad posudkových závěrů s jednotlivými lékařskými nálezy, zatímco zprávy odborných lékařů prokazují skutkový stav věci, resp. aktuální celkový zdravotní stav žalobce, posudek PK MPSV prokazuje stav právní, tedy hodnotí konkrétní způsob, kterým lze zjištěný zdravotní stav žalobce aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti. Závěrem uvedl, že nezpochybňuje nepříznivý zdravotní stav žalobce a potíže z něj vyplývající, ale posudková kritéria pro přiznání příspěvku na péči v daném období splněna nebyla, případné nové skutečnosti ohledně zdravotního stavu může žalobce uplatnit v rámci nové žádosti o příspěvek na péči.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

29. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
30. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť rozhodoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.
31. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Podle § 9 odst. 3 schopnost zvládat základní životní potřebu uvedenou v odstavci 1 písm. j) se nehodnotí u osob do 18 let věku.*
32. Dle ust. § 25 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e). Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném*

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě.

33. Dle ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.*
34. Mezi účastníky je sporné hodnocení zdravotního stavu žalobce a otázka, zda a v jakém stupni splňuje podmínky pro přiznání příspěvku na péči, přičemž žalobce se oproti žalovanému domnívá, že vedle dvou základních životních potřeb hodnocených žalovaným jako nezvládané (komunikace a osobní aktivity) není schopen zvládat ani základní životní potřebu stravování, péče o zdraví a oblékání a obouvání.
35. Předně soud uvádí, že i když správní orgán I. stupně v prvostupňovém rozhodnutí nesprávně a v rozporu s prvostupňovým posudkem uvedl, že žalobce nepotřebuje pomoc nebo dohled v žádné oblasti základních životních potřeb, žalovaný toto pochybení v napadeném rozhodnutí napravit, když uvedl, že žalobce dle prvostupňového posudku nebyl schopen zvládat dvě životní potřeby: komunikace a osobní aktivity.
36. Žalovaný v napadeném rozhodnutí z hlediska hodnocení zdravotního stavu žalobce odkázal na závěry posudku PK MPSV, s tím, že sám správní orgán není kompetentní zdravotní stav žalobce hodnotit. Soud se proto zaměřil na posudek PK MPSV a hodnotil jej z hlediska jeho komplexnosti a přesvědčivosti.
37. K posudkovému řízení se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2020 č.j. 1 Ads 224/2019-20, kde uvedl následující: *„Posuzování závislosti na pomoci jiné fyzické osoby provádí posudkový lékař OSSZ a posudková komise žalovaného. Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. března 2015, č. j. 6 Ads 299/2014 – 25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018 – 17).“* (podtržení doplněno – pozn. soudu)
38. *„Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto*

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53).

39. Dále je k tomu nezbytné uvést, že stejně tak jako správní orgán, ani soud nemůže přezkoumávat odbornou stránku posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nemůže tak sám o sobě posoudit, zda žalobci náleží příspěvek na péči a zda splňoval podmínky pro zařazení do určitého stupně závislosti. Soud však dle zásady volného hodnocení důkazů hodnotí předmětný posudek jako každý jiný důkaz, a to z toho hlediska, zda splňuje požadavky na přesvědčivost, úplnost a zda se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi.
40. Městský soud v Praze v souvislosti s námitkami žalobce shledal, že posudek PK MPSV, který byl klíčovým podkladem napadeného rozhodnutí, shora uvedené požadavky nespĺňuje.
41. Stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které daná osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat, od zařazení do konkrétního stupně závislosti se pak odvíjí i výše poskytovaného příspěvku na péči, což je specifikováno v § 11 zákona č. 108/2006 Sb.
42. Podle § 3 písm. g) zákona č. 108/2006 Sb. *pro účely tohoto zákona se rozumí zdravotním postižením tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.*
43. Podle § 10 zákona č. 108/2006 Sb. *u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřiblíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.*
44. Podle § 2 odst. 1 Vyhlášky *při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přiblíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení.*
45. Podle ust. § 2a Vyhlášky platí, že *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, dle ust. § 2b pak platí, že pokud osoba do 18 let věku nemá z důvodu nízkého věku a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje ještě vyvinutou schopnost zvládat některou ze základních životních potřeb nebo některou aktivitu, které jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, není pro účely posuzování stupně závislosti považována za osobu, která je neschopna základní životní potřebu zvládat. To neplatí, pokud osoba z důvodu dlouhodobě nepříznivého*

zdravotního stavu při zvládání základní životní potřeby nebo některé aktivity, které jsou vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce, vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

46. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 Vyhlášky. Dle přílohy č. 1 písm. d) se za schopnost zvládat životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat *1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*, dle Přílohy č. 1 písm. e) za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy osoba je schopna *1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*, dle Přílohy č. 1 písm. h) za schopnost zvládat základní životní potřebu péče o zdraví se považuje stav, kdy je osoba schopna *1. dodržovat stanovený léčebný režim, 2. provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, 3. rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc*.
47. Posudek PK MPSV považuje soud za nepřezkoumatelný. Posudek pouze zcela obecně shrnuje podklady, ze kterých vychází (tj. posudkový spis, spis odvolacího orgánu), z lékařských zpráv jsou konkrétně označeny pouze zpráva MUDr. V. ze dne 7. 3. 2022, MUDr. H. ze dne 5. 4. 2022 a MUDr. P. ze dne 1. 9. 2021, není však nijak specifikován obsah těchto zpráv, není ani uvedeno, jak komise tyto zprávy vyhodnotila. V posudku je zachycen pouze obsah zprávy z foniatrie z 4/2021, není však zřejmé, zda se jedná o zprávu MUDr. H. z 5. 4. 2022, či o jinou zprávu, tato zpráva není blíže označena. V závěru posudku je pak pouze konstatováno, že komise lékařské zprávy upřednostnila před záznamem ze sociálního šetření, není však uvedeno, jaké zprávy a co bylo jejich obsahem.
48. V posudku se dále nachází pasáž obsahující souhrnná skutková zjištění ohledně zdravotního stavu žalobce, avšak kromě několika málo případů (odkaz na zprávu foniatra z 4/2021 a záznam ze sociálního šetření) není většinou vůbec zřejmé, z jakých jednotlivých jasně označených podkladů komise tato zjištění učinila, místy je pouze obecně poukazováno na „podkladovou dokumentaci“.
49. V posudku není ani komplexně uvedeno, zda a jakým způsobem komise hodnotila naplnění jednotlivých aspektů základních životních potřeb uvedených v příloze č. 1 k Vyhlášce a jak přitom zohlednila věk žalobce. Takové hodnocení je přitom nezbytné, neboť jak je uvedeno výše, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k Vyhlášce, platí, že není schopna základní životní potřebu zvládat. U hodnocení zvládání jednotlivých životních potřeb v posudku jsou však uvedeny pouze některé aspekty ve smyslu kritérií dle přílohy č. 1 k Vyhlášce.
50. Při hodnocení zvládání základních životních potřeb je pak nezbytné také patřičně zohlednit věk posuzované osoby, přičemž referenčním kritériem je porovnání péče, kterou je potřeba věnovat zdravé osobě téhož věku, s péčí, kterou je třeba věnovat osobě se zdravotním postižením. Z posudku však není patrné, jaké činnosti či dovednosti má z hlediska jednotlivých potřeb dle názoru komise zvládat zdravé dítě. Není tak zřejmé, s jakými věkovými standardy komise stav a dovednosti žalobce porovnávala, což také způsobuje nepřezkoumatelnost posudku.

51. Pokud jde o základní životní potřebu stravování, posudek reflektuje, že žalobci byla doporučena X dieta a uvádí, v čem má toto dietní omezení spočívat. Dále však posudek již jen zcela obecně odkazuje na přiměřené duševní kompetence žalobce, aniž by bylo zřejmé, z jakých podkladů komise toto zjištění čerpala (přitom v diagnostickém souhrnu posudek uvádí, že u žalobce se vyskytuje X a porucha X), dále není vůbec uvedeno, jaký je referenční standard u zdravé osoby téhož věku z hlediska dodržování stanoveného dietního režimu, ani není uvedeno, zda je žalobce schopen v takovém standardu danou potřebu zvládat. Posudek přitom nemohl vycházet ze záznamu ze sociálního šetření, neboť tam ještě otázka dodržování X diety nebyla řešena, zpráva MUDr. V. je až pozdější. Záznam ze sociálního šetření nicméně zachycuje jiné zjištění ohledně zvládání potřeby stravování, a sice, že žalobce je roztěkaný, musí se hlídat a připomínat, aby se najedl a napil (zapomene, nevšimne si, apod.), sám posudek konstatuje u žalobce diagnózy X a porucha X. Posudek přesto konstatoval, že žalobce má přiměřené duševní kompetence i ke zvládání X diety a je schopen tuto základní životní potřebu zvládat samostatně, k záznamu ze sociálního šetření se vůbec nevyjadřuje. Takový závěr je však z uvedených důvodů nepřezkoumatelný.
52. Ohledně základní životní potřeby oblékání a obouvání je v posudku uvedeno, že *byl schopen sám se obléci i obout, úměrně svému věku zvládal zvolit oblečení přiměřené okolnostem, zvládal správně vrstvit, rub a líc oděvu – dle záznamu ze sociálního šetření – neřešil, dohled a kontrolu vykonávala kontrolující osoba*. Ani u této životní potřeby není uvedeno, jaký je obvyklý standard zvládání této potřeby pro dítě věku žalobce. Nicméně, dle záznamu ze sociálního šetření žalobci prádlo chystá matka, sám si nezvládne nachystat vhodné oblečení s ohledem na počasí a situaci – posudek přesto konstatoval, že žalobce zvládal úměrně svému věku zvolit oblečení přiměřené okolnostem, aniž by bylo uvedeno, odkud posudek tento poznatek čerpal, a aniž by se posudek vyjádřil k rozporu se sociálním šetřením. Posudek uváděl, že žalobce zvládal správně vrstvit, o tom však není v záznamu ze sociálního šetření žádná zmínka a není zřejmé, odkud posudek toto zjištění získal. Dále, dle záznamu ze sociálního šetření i dle posudku žalobce neřešil rub a líc, což žalobce namítal i v odvolání, posudek však zcela opomíjí, že dle § 2a Vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat; rozeznání rubu a líce oblečení přitom patří mezi aktivity, které se dle Vyhlášky hodnotí pro zvládání dané základní životní potřeby. Posudek se však k tomuto rozporu nijak nevyjadřuje a danou potřebu hodnotí jako zvládanou. Rovněž, dle záznamu ze sociálního šetření se žalobce sám obleče, ale je nutná kontrola, posudek též konstatuje, že pečující osoba prováděla dohled a kontrolu nad oblékáním a obouváním žalobce, není však již nijak vyhodnoceno, zda je to možné ještě považovat adekvátní věku žalobce. Závěr učiněný PK MPSV ohledně zvládání této základní životní potřeby je tak nepřezkoumatelný.
53. Ani ohledně základní životní potřeby péče o zdraví není definováno, jaký je referenční standard u zdravé osoby téhož věku, ani není uvedeno, zda je žalobce schopen v takovém standardu danou potřebu zvládat. Dle posudku žalobce navštěvoval logopeda, trénoval doma s matkou, rovněž chronickou medikaci připravovala a její užití kontrolovala pečující osoba (tyto poznatky posudek zřejmě čerpal ze sociálního šetření, i když to není výslovně uvedeno), popsané úkony tedy žalobce nevykonával samostatně. V posudku však není vyhodnoceno, zda je to možné ještě považovat adekvátní věku žalobce.

54. Rovněž vypořádání odvolacích námitek je v posudku PK MPSV zcela nepřezkoumatelné, posudková komise se k odvolacím námitkám nijak věcně nevyjádřila, pouze konstatovala, že námitky byly vypořádány, žádné úvahy však k tomu neuvedla. Přitom žalobce v odvolání výslovně odkazoval na doporučenou X dietu, s níž spojoval nemožnost zvládat základní životní potřeby stravování a péče o zdraví, a dále na informace ze záznamu ze sociálního šetření ohledně skutečnosti, že žalobce neřeší rub a líc oblečení, a tedy nezvládá ani základní životní potřebu oblékání a obouvání.
55. V závěru posudku se uvádí, že případný dohled nebo dopomoc dospělé osoby byly přiměřené věku žalobce, nicméně, stejně jako je uvedeno výše, ani tento závěr není řádně podložen, posudek na žádném místě neuvádí, jakou péči je potřeba věnovat zdravé osobě téhož věku, resp. jaké aktivity jsou zdravé děti v daném věku schopny zvládat samy, a jaké s dopomocí. I z těchto důvodů je posudek PK MPSV nepřezkoumatelný.
56. Z posudku PK MPSV dále vyplývá, že posudková komise rozhodovala výlučně na základě písemných podkladů, žalobce sice k jednání komise pozván byl, z jednání se však předem omluvil, nebyl stanoven nový termín jednání, nikdo ze členů komise žalobce nevyšetřoval. Přitom dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011 č.j. 4 Ads 82/2011-44: *„Přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu.“* Z tohoto rozsudku dále vyplývá, že v dané souvislosti je nutné zabývat se otázkou, zda by přímé vyšetření posuzované osoby mohlo ve věci přinést něco nového a zda by to mohlo nějak změnit zjištěný skutkový stav. Posudková komise se vyjádřila tak, že použitá dokumentace byla dostačující k posouzení v nepřítomnosti žalobce. Nicméně, jak už bylo výše vícekrát konstatováno, práce s podklady byla provedena zcela nedostatečně a totéž se týká vedených úvah. Skutečnost, že žalobce nebyl komisí vyšetřen, tak k přesvědčivosti posudku nepřispívá. Žalobce přitom nebyl osobně vyšetřen ani v prvostupňovém řízení, což namítal v odvolání. V rozsudku ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že *„[k] stěžovatelově námitce, že pro hodnocení jeho závislosti nestačí vycházet jen z písemných podkladů, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je vždy na zvážení konkrétních okolností případu, zda může být objektivizace zjištění zdravotního stavu posuzovaného provedena i bez toho, aniž by posuzovaný byl osobně přešetřen v komisi. V posuzované věci přitom jednotlivé indicie nasvědčují tomu, že k osobnímu vyšetření dojít mělo. Zvláštní význam má totiž takové vyšetření v případech, kdy existují rozpory mezi posudkovým hodnocením a podkladovými materiály. Právě osobní vyšetření posuzovaného slouží k tomu, aby si komise vytvořila opravdu ucelený obrázek o jeho zdravotním stavu a zodpovědně zdůvodnila, z jakých okolností rozpory pramení, a proč se přiklonila k závěru, který zcela nekoresponduje s nálezy ošetřujících lékařů či sociálního šetření.“*
57. Ze shora uvedeného tak vyplývá, že posudek PK MPSV nelze z hlediska závěrů ohledně zvládání základních životních potřeb (především namítaného stravování, péče o zdraví a oblékání a obouvání) považovat za úplný a přesvědčivý, s námitkami žalobce uplatněnými v odvolání se komise v posudku dostatečně nevypořádala, k informacím uvedeným v záznamu ze sociálního šetření se dostatečně nevyjádřila. Přitom, aby mohl být posudek přesvědčivý, musí se srozumitelně a bez vnitřních rozporů vypořádat se všemi relevantními skutečnostmi. Těmto požadavkům však posudek PK MPSV nedostál.

58. Na základě toho soud považuje daný posudek PK MPSV za nepřezkoumatelný, zároveň soud shledal, že skutkový stav, který byl podkladem posudku, vyžaduje zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s.).
59. V rozsudku ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že: „...posudek uvedené posudkové komise a posudek lékaře úřadu práce správní orgán hodnotí jako každý jiný důkaz. S ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkových komisí MPSV správní orgán dospěje jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na příspěvek na péči. Posudek musí obsahovat náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro účastníka i správní orgán. Z těchto hledisek je správní orgán povinen při posuzování věci posudek PK MPSV vyhodnotit. K tomu je dále třeba uvést, že hodnocení správních orgánů nepodléhá odborné lékařské závěry posudků, neboť k tomu správní orgány nemají odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení podmínek nároku příspěvku na péči závisí. Toto omezení ovšem nezabavuje správní orgány povinnosti hodnotit ve správním řízení provedené důkazy, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti.“ (podtržení doplněno – pozn. soudu)
60. Posudky MPSV jsou stěžejním podkladem pro rozhodnutí ohledně stanovení příspěvku na péči, správní orgán sám nemůže učinit závěr ohledně toho, jakým stupněm závislosti posuzovaná osoba trpí, jedná se o odbornou otázku, která musí být posouzena lékařem. Jestliže je posudek nedostatečný, nepřesvědčivý a neobsahuje všechny nezbytné náležitosti, nemůže tyto vady správní orgán sám zhojit, protože k tomu nemá potřebnou odbornou erudici. Pokud však správní orgán z vadného posudku vyjde, trpí vadou i příslušné správní rozhodnutí, neboť není dostatečně zjištěn skutkový stav, příp. se jedná též o vadu nepřezkoumatelnosti.
61. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z obsahu daného posudku, jeho kritické zhodnocení však neprovedl, zhodnotil jej pouze obecně a nepřezkoumatelně. Žalovaný konstatoval, že posudek PK MPSV vycházel ze zdravotní dokumentace a z výsledků sociálního šetření, ale zcela opomenul, že posudek vykazuje výše uvedené vady a řádně se nevypořádal ani se závěry sociálního šetření. Za této situace si měl žalovaný vyžádat věcné doplnění posudku PK MPSV, což však neučinil. K námitkám podaným žalobcem se rovněž vyjádřil pouze obecně s tím, že tyto námitky byly vyhodnoceny ve vztahu ke zjištěnému zdravotnímu stavu s dopadem na sebeobslužné schopnosti žalobce, ovšem jak bylo uvedeno výše, posudek PK MPSV se k odvolacím námitkám žalobce vůbec nevyjadřuje.
62. S odvolacími námitkami se žalovaný poprvé vypořádal až ve vyjádření k žalobě, a to ve vztahu k namítané neschopnosti zvládat základní životní potřeby stravování, péče o zdraví a oblékání a obouvání. Nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí ohledně vypořádání odvolacích námitek však tímto postupem zhojit nelze. Soud musí při přezkumu správního rozhodnutí vycházet pouze z odůvodnění napadeného rozhodnutí (resp. z posudku PK MPSV), které v projednávaném případě řádně vypořádání odvolacích námitek postrádá.
63. Svým postupem žalovaný porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy, a přitom

pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí. Pokud tak žalovaný neučinil, zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností. Zároveň porušil povinnost dle ust. § 3 správního řádu, tedy postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, neboť jak je patrné z výše uvedeného, skutkový stav nebyl v posudku PK MPSV zjištěn v dostatečném rozsahu.

64. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
65. Pro úplnost soud konstatuje, že překročení lhůt dle § 71 správního řádu správním orgánem I. stupně samo o sobě nezpůsobuje nezákonnost napadeného rozhodnutí, jedná se o lhůty pořádkové a jejich samotné nedodržení nemůže být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí soudem.
66. V dalším řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), si žalovaný vyžádá od posudkové komise MPSV doplnění posudku stupně závislosti žalobce ze dne 8. 6. 2022. V tomto posudku komise řádně uvede, z jakých konkrétních podkladů vycházela, co bylo jejich obsahem, jaká zjištění učinila ohledně zvládání základních životních potřeb žalobcem (zejm. ohledně namítaných potřeb stravování, péče o zdraví a oblékání a obouvání), a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, uvede příslušné věkové standardy a jejich zdroj, odůvodní, zda některá kritéria s ohledem na žalobcův věk neposuzovala či je posuzovala jinak, vypořádá se se všemi potížemi a námitkami vznesenými žalobcem i se zjištěními vyplývajícími z konkrétních podkladů včetně záznamu ze sociálního šetření a s případnými rozpory, dle možností komise PK MPSV provede osobní vyšetření žalobce. V návaznosti na doplnění posudku PK MPSV a sdělení stanoviska žalobce k tomuto doplnění žalovaný vyhodnotí, zda posudek PK MPSV v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a námitkami žalobce, žalovaný následně ve věci znovu rozhodne.
67. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.
68. Soud danou věc projednal přednostně, neboť k tomu shledal závažné důvody ve smyslu § 56 odst. 1 s.ř.s., jedná se totiž o zajištění životních potřeb nezletilého jako osoby, u níž je dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje: X. X.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. října 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v.r.
samosoudkyně